

Arrest Grondwettelijk Hof 26 juni 2008

Arrest van het Grondwettelijk Hof over de wet van 15 september 2006 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (26 juni 2008, nr. 2008-095)

Vluchtelingenwerk Vlaanderen en een aantal andere organisaties vroegen vorig jaar aan het Grondwettelijk Hof om een aantal bepalingen van de asielhervorming in 2006 te vernietigen.

Op 27 mei 2008 sprak het Grondwettelijk Hof zich reeds uit over de wet van 15 september 2006 tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. Dit arrest leidde tot de vernietiging van een aantal beroepstermijnen.

Op 26 juni 2008 sprak het Hof zich ook uit over een aantal bepalingen van de wet van 15 september 2006 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (kortweg, de vreemdelingenwet). Ook deze uitspraak leidt tot een aantal vernietigingen.

Het Hof vernietigde, geheel of gedeeltelijk, een aantal wettelijke bepalingen:

- 1) Artikel 10, §1, tweede lid Vreemdelingenwet: de echtgenoot van een polygame vreemdeling, indien een andere echtgenoot van die persoon reeds in het Rijk verblijft, noch de kinderen geboren uit een **polygaam huwelijk** van een vreemdeling en met een andere echtgenote dan diegene die al in het Rijk verblijft, hebben recht op gezinshereniging

Het Hof is van mening dat de wetgever de gezinshereniging mag beperken van echtgenoten die met elkaar verbonden zijn door een vorm van echtverbintenis die strijdig is met de Belgische internationale orde en die van de andere Europese Lidstaten. Ook de Europese Gezinsherenigingsrichtlijn verbiedt in het geval van een polygaam huwelijk de gezinshereniging met een andere echtgenoot dan met diegene met wie de gezinshereniger reeds samenwoont op het grondgebied.

Deze redenering gaat voor het Hof echter niet op waar het de afstammingsband betreft. Het Hof verwijst hiervoor naar het arrest Marckx van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en stelt dat kinderen niet verantwoordelijk zijn voor de huwelijkssituatie van hun ouders.

Het Hof vernietigt evenwel het volledige artikel, dat verwijst naar zowel de polygame echtgenoten als naar de kinderen die uit dit huwelijk voortkomen. Toch heeft de vernietiging in de praktijk enkel een gevolg voor de kinderen uit een polygaam huwelijk.

Omdat België een polygaam huwelijk niet erkent, kunnen de echtgenoten ook geen rechten putten uit dergelijk huwelijk.

- 2) Artikel 10, §2, vierde lid: De ouders van een **niet-begeleide minderjarige vluchteling** hebben recht op **gezinshereniging** indien de minderjarige over voldoende huisvesting beschikt om de familieleden te kunnen herbergen en over een ziektekostenverzekering die de risico's in België voor hem en zijn familieleden dekt. De voorwaarden van de huisvesting en de ziektekostenverzekering gelden niet indien de bloed- of aanverwantschapsbanden reeds bestonden vooraleer de vreemdeling het Rijk binnenkwam en indien de gezinshereniging werd aangevraagd binnen het jaar na de beslissing van erkenning tot vluchteling.

Het Hof meent dat minderjarige vreemdelingen, alleen reeds op grond van hun handelingsonbekwaamheid, niet in staat zijn aan die vereiste te voldoen. Het Hof vernietigt dan ook de woorden « en voorzover de aanvraag tot verblijf op basis van artikel 10 werd ingediend in de loop van het jaar na de beslissing tot erkenning van de hoedanigheid van vluchteling van de vreemdeling die vervoegd wordt », in zoverre die woorden van toepassing zijn op de gezinshereniging van niet-begeleide minderjarige vluchtelingen (artikel 10, §1, eerste lid, 7° Vreemdelingenwet).

Het Hof geeft in een soort van obiter dictum ook nog mee dat wat haar betreft, die vernietiging niet belet dat de wetgever, in het belang van het economisch welzijn van het land », zou kunnen bepalen dat de ouders zelf in staat moeten zijn in hun onderhoud en hun huisvesting te voorzien.

Een andere bepaling vernietigt het Hof niet, maar het Hof geeft wel aan hoe die geïnterpreteerd moet worden :

Artikel 11, §2, derde lid: De Minister kan in een aantal gevallen een vreemdeling die werd toegelaten tot een verblijf op basis van gezinshereniging, hem dit recht ontnemen (art. 11, §2, eerste lid). Hiertoe kan de Minister een aantal **controles** laten uitvoeren.

Het Hof vindt niet dat er hier sprake is van inmenging in het recht op eerbiediging van het privé- en gezinsleven omdat het louter om administratieve en feitelijke vaststellingen gaat, die er in het bijzonder op gericht zijn na te gaan of er daadwerkelijk een gezinsleven bestaat. In zoverre de controles ook betrekking hebben op andere voorwaarden dan de effectiviteit van het samenleven, vindt het Hof dat de minister of zijn gemachtigde niet meer kan doen dan louter informatie opvragen.

Het Hof is niet gevolgd op een aantal andere argumenten van de verzoekers, zoals :

- Een aanvraag tot verblijf om **medische redenen** (artikel 9ter Vreemdelingenwet) biedt niet dezelfde rechten als een aanvraag tot **subsidiare bescherming**. Bovendien kan een aanvraag tot subsidiare bescherming enkel worden ingediend als de asielzoeker geen beroep kan doen op 9 ter.

Het Hof ziet hierin geen graven maar benadrukt wel dat in het kader van een aanvraag tot verblijf omwille van medische redenen ook onderzocht moet worden of de aanvrager effectief toegang heeft tot de medische behandeling in dat land. Wanneer de procedure op grond van artikel 9ter dat niet mogelijk zou maken, zou hij een beroep moeten kunnen doen op de procedure van de subsidiare bescherming om dit alsnog te laten onderzoeken.

- Mogelijkheid tot vasthouding tijdens het onderzoek naar de staat die verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek op basis van de Dublinverordening (artikel 51/5, §1 Vreemdelingenwet)
- Mogelijkheid tot vrijheidsberoving tijdens de asielprocedure (artikel 74/9 Vreemdelingenwet)
- Opschorting van de duur van de vrijheidsberoving met de aangewende beroepstermijn bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen en eventuele onderzoekstermijn voor het CGVS in geval van onderzoek naar nieuwe gegevens (maximum 1 maand) (artikel 74/9, §2, vijfde lid Vreemdelingenwet)
- De Dienst Vreemdelingenzaken en niet het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (CGVS) is bevoegd om meervoudige asielaanvragen al dan niet in overweging te nemen (artikel 51/8 Vreemdelingenwet)
- Artikel 52 Vreemdelingenwet biedt het CGVS de mogelijkheid om een asielverzoek af te wijzen op louter formele gronden.

Het Hof benadrukt wel dat dit artikel het CGVS niet de bevoegdheid verleent om slechts een summier onderzoek te voeren of de aanvraag op louter formele gronden af te wijzen, maar dat hij de aanvragen in hun geheel dient te onderzoeken.

- CGVS heeft de bevoegdheid om een asielaanvraag van een onderdaan van een EU-lidstaat niet in overweging te nemen (artikel 57/6, eerste lid, 2 Vreemdelingenwet)
- De minimumleeftijdsgrens van 21 jaar voor gezinshereniging op basis van huwelijk of een geregistreerd partnerschap (artikel 10, §1, 4°, eerste streepje)
- Mogelijkheid om de invoering van de subsidiaire bescherming in te roepen als nieuw element in het geval van een vorige asielaanvraag die werd afgesloten voor 10 oktober 2006 (artikel 77 §2 van de wet van 15 september 2006 tot hervorming van de Vreemdelingenwet)

Het Hof benadrukt wel dat de voorwaarde dat « Richtlijn 2004/83/EG alsmede de omzetting van deze richtlijn naar Belgisch recht, niet als een nieuw element, in de zin van artikel 51/8 van de wet van 15 december 1980, ingeroepen [kan] worden » geen andere draagwijdte heeft dan te verhinderen dat uitsluitend dit element zou kunnen worden aangevoerd om de toekenning van de subsidiaire beschermingsstatus voornamelijk aan te vragen.

Samengevat: wat zijn de gevolgen?

Vanaf publicatie in Belgisch Staatsblad

- 1) Gezinshereniging voor kinderen in het kader van een polygaam huwelijk is mogelijk onder de voorwaarden bepaald in artikel 10 Vreemdelingenwet
- 2) De ouders van een niet-begeleide minderjarige erkende vluchteling moeten voor gezinshereniging niet kunnen aantonen dat de minderjarige over voldoende huisvesting en een ziektekostenverzekering beschikt